

NIEUWSBRIEF KBO

afdeling Ede-Bennekom e.o.

jaargang 26, nr. 12/1 december 2019 / jan. 2020

Voorwoord

Beste mensen,

Het jaar 2019 spoedt zich teneinde. Wij zijn op weg naar de feestmaand december met Sinterklaas, Kerst en de jaarwisseling. Voor mij is de tijd voorbij gevlogen. Er waren veel dingen die ons vreugde of verdriet gaven in ons persoonlijk leven en dat van onze geliefden.

We gedenken hier onze leden, die ons dit jaar ontvielen.

We wensen u als bestuur heel goede Kerstdagen toe en een goede jaarwisseling met de best mogelijke gezondheid in 2020.

(Vervolg op pagina 2)

In dit nummer:

Voorwoord	1
Colofon	2
Van het bestuur / Mantelzorg	3
Van de Pastor	4
Belangenbehartiging / Hobby G i L	5
Contributie betalen / NS	8
Kerstverhaal / Op bezoek bij...	18
Dagje uit	19
Agenda	20

Interessante informatie:

Rijbewijs / Laagstaande zon / Gedicht	6
AOW aanvulling	7
Pensioen special	9
Zorgkosten / Woningbouw ouderen	10
Langer thuis wonen / Chocoladeletter	11
Fietsen	12
Minister van gehandicaptenzaken	14
Energieaanbieders / Vrijwilligersavond	15
Parochiereis Israël	16

Vervolg Voorwoord

Na de mooie herfstkleuren, hopen we op een mooie winter en wie weet een witte Kerst, wat toch altijd prachtig blijft, zeker in onze Edese omgeving. Een nieuw jaar ligt straks voor ons, wat zal het ons brengen?

Ik hoop voor u en ons, dat het jaar 2020 de oprechte aandacht voor senioren mag brengen, zich vertalend in concrete zaken. Het lijkt er in ons land op, dat een tocht naar het Malieveld nodig is om iets voor elkaar te krijgen. Zelfs al gaan er enorme geldbedragen een kant op, blijft men ontevreden.

We wensen elkaar een goed, voorspoedig en gezond 2020 toe.

Arie van Alphen

Colofon

Voorzitter
Arie v. Alphen, t. 0318 48 44 27
e-mail: arievanalphen@gmail.com

Secretaris
Adri Koch tel. 0318 65 03 68
e-mail: adri.koch@ziggo.nl

Penningmeester
Wim Reimink: t. 0318 63 48 03
e-mail: j.reimink4@upcmail.nl

Contributie
Bankrekeningnummer
NL02 INGB 000 41 76 610
t.n.v. KBO voor Senioren afd.
Ede-Bennekom

Ledenadministratie
Charles Slangen t. 0318 66 88 85
e-mail: charles.slangen@upcmail.nl

Bezorging Nieuwsbrief en KBO-
PCOB Magazine
Coördinator Beer Radstaat
t. 0318 63 29 92
e-mail: g.radstaat@hotmail.com
Pastoraal adviseur

Hans Lucassen t. 0318 65 22 55
e-mail: hanslucassen@hotmail.com

Commissie Ontwikkeling &
Ontspanning (O&O)
Coörd. Trudy v. Schoonhoven
t. 0318 64 59 09 / 06 46 89 94 88
e-mail: trudyvanschoonhoven@planet.nl

Vrijwillige Ouderen Adviseurs
(VOA) en Wet Maatschappelijke
Ondersteuning (WMO)
Frans Bik t. 0318 84 29 92
e-mail: fransbik1@gmail.com
Liesbeth Meens t. 0318 64 00 17
e-mail: liesbethmeens@live.nl

Zorg en Welzijn + Ophaalservice
Coördinator Gerda Hiensch
t. 0318 62 10 08 / 06 12 09 46 36
e-mail: j.hiensch@chello.nl

Beheer website en facebook
Annelies Tax t. 0318 61 77 93
e-mail: ataxtames@gmail.com

Belasting Invul Hulpen (BIH)
Coördinator Douwe Ettema
t. 0318 64 58 31 / 06 55 90 06 46
e-mail: ettema.douwe@gmail.com

Redactie Nieuwsbrief
Redacteur Fred Deuning
t. 06 38 15 52 96
e-mail: jefdeuning22745@freeler.nl /
kbonieuwsbrief@gmail.com

Corrector Mary-Ann Borggreve
Vormgever Erik Erkelens

KBO
Afdeling Ede - Bennekom

Deze Nieuwsbrief kunt u ook lezen op onze website www.kbo-edebennekom.nl

Facebook www.facebook.com/kbo-edebennekom

Volgende kopij uiterlijk inleveren 6 januari 2020

Van het Bestuur

De voorbereidingen voor Kerstviering in "De Schuilplaats" op 18 december a.s. zijn gedaan en hopen op een prachtige bijeenkomst.

De voorbereidingen voor een verbeterde website zijn in volle gang en we gaan er van uit, dat deze in 2020 in de lucht komt.

In onze volgende Nieuwsbrief zult u de datum aantreffen voor de viering van ons 35-jarig jubileum in 2020. Onze actieve feestcommissie heeft prachtige ideeën in petto.

In de bestuursvergadering van november stelden we als bestuur een vernieuwd beleidsplan communicatie vast dat zich door ontwikkelt. Het uitvoeringsplan volgt binnenkort.

Het doel is: grotere bekendheid wie we zijn, wat we doen en kunnen betekenen voor senioren. Met uw hulp kunnen wij zodoende meer nieuwe leden en vrijwilligers werven.

Het bestuur houdt zorgen over de discussie rond de pensioenen c.q. de verlaging daarvan. Naar onze mening hanteert men zonder respect voor de senioren van nu een rekenmodel wat niet zomaar de toets der kritiek kan doorstaan. Daardoor ontstaat de discussie over verlaging. Als we daarbij bedenken, dat de pensionado's de afgelopen jaren al de nodige procenten ingeleverd hebben (o.a.

door geen prijscompensatie), is dit een sombere en nare ontwikkeling.

Samenwerking PCOB -KBO landelijk.

Er is weinig voortgang te melden behalve dat er grote verdeeldheid heerst en dat er wonderlijke acties zijn. Helaas wreekt zich hier, dat destijds de aanpak onvoldoende professioneel geweest is en dat daar nu de "wrange" vruchten van geplukt worden.

Onverlet blijft ons bestuur van mening, dat samenwerking van alle senioren in ons land waardevol en noodzakelijk is voor onze positie in de samenleving.

Samenwerking is per slot het bundelen van krachten en niet zich verliezen in wat ons scheidt.

Arie van Alphen

6 november 2019

De redactie wenst u allen een gezellige Sinterklaasavond

Mantelzorg ouderen vooral door senioren

Het aantal mantelzorgers per zelfstandig wonende 75-plusser zal in de toekomst afnemen. De daling doet zich vooral voor bij de groep mantelzorgers die zelf nog geen 75 zijn. Het aantal oudere mantelzorgers zal in verhouding wel toenemen. Deze verschuiving komt vooral voor in krimpgebieden, die te maken hebben met bevolkingsdaling. Dat staat in de Toekomstverkenning mantelzorg aan ouderen in 2040 van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) en het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL).

Stijging

Tussen 2018 en 2040 zal de groep ontvangers van

mantelzorg onder de zelfstandig wonende 75-plussers met bijna 70 procent stijgen: van 230.000 naar bijna 390.000. Het aantal mensen dat minstens vier uur mantelzorg verleent aan 75-plussers stijgt in die periode met nog geen 7 procent (van 1,11 miljoen naar 1,18 miljoen). "Waar in 2018 tegenover elke oudere die mantelzorg ontvangt nog bijna vijf mantelzorgers stonden, zullen er in 2040 nog slechts drie mantelzorgers per mantelzorg-ontvanger beschikbaar zijn", aldus de onderzoekers. ANP

Bron: Kassa Nieuwsbrief 8 november 2019

In ieder beroep moet je proberen het je iets moeilijker te maken dan je het al hebt. Daar blijf je jong van.
Toon Hermans

Van de Pastor

Allen gingen op reis...

Ook al wordt het elk jaar vanzelf weer 25 december, dat wil nog niet zeggen dat het vanzelf Kerstfeest wordt. Daarvoor moet er nogal wat gebeuren.

Daarvoor moet eigenlijk *alles* in beweging komen, wijzelf niet in het minst... net als toen. Het lijkt wel alsof dat in de verhalen rond Kerst wordt uitgebeeld. Ook daar - in de Bijbel en in de legenden - komt iedereen en alles in beweging... omdat God om ons bewogen is. *"En het geschiedde in die dagen, dat er een bevel uitging vanwege keizer Augustus En zij gingen allen op reis"* en Lucas heeft het dan over de mensen, die zich vanwege het bevel van keizer Augustus naar hun plaats van oorsprong moesten begeven om zich te laten inschrijven. M.a.w. de gehele wereld kwam in die dagen in beweging: van de provincie Gallië tot in Judea en Israël toe allemaal op weg naar de inschrijvingskantoren van de keizer. Die bepaalde en máákte de geschiedenis en al die mensen: pionnen in zijn schaakspel... hij schuift ze heen en weer. De inschrijvingskantoren van toen zijn nu spoorloos. De keizer en zijn macht kennen we nog slechts uit geschiedenisboekjes... ja: eigenlijk is keizer Augustus enkel nog bekend bij veel mensen omdat hij hier genoemd wordt in het geboorteverhaal van het kind van Bethlehem.

Alles komt samen in dat ene kind, dat ene moment op die ene plaats... De volheid des tijds noemt men dat, het moment suprême van de wereldgeschiedenis. Dan kan ook de hemel zelf niet onbewogen blijven. Mattheus meldt de verschijning van een 'superster' aan de hemel en laat oosterlingen uit verre streken op reis gaan om deze koning hulde te bewijzen. Lukas gaat nog een stapje verder. Op zo'n alles veranderend ogenblik, het kruispunt, keerpunt van de geschiedenis kunnen de engelen in de hemel ook niet stil blijven zitten. Ook zij komen in beweging; ook zij gaan op reis naar de donkere aarde om in de velden van Bethlehem te zingen van het licht der wereld. Gods wil geschiedt in de hemel, altijd al, en ook -eindelijk!!!- op aarde. Als zelfs de engelen in de hemel niet stil konden

blijven zitten in die eerste kerstnacht, om dan nog maar te zwijgen van alle mensen die in beweging kwamen. Maria en Jozef, de herders, de wijzen, de engelen... als zelfs de kosmos niet stil kon blijven staan en een ster op pad stuurde om dit koningskind te begroeten, moet het ons dan nog verwonderen dat het kerstverhaal ook ons aanspoort op te staan en op reis te gaan, uit het vertrouwde patroon van ons leven, uit de gezelligheden en verworvenheden, verslaafdheden van ons leven, op weg naar Bethlehem, naar het kind in de stal....

We mogen dan bij wijze van spreken menen de schaapjes op het droge te hebben, we worden toch aangespoord om ze -zoals de herders- achter te laten om die ene Naam te leren kennen die gegeven is onder de hemel tot ons behoud. Want al onze rijkdom en al ons bezit, het zijn aardse schatten. Ze vergaan, ze kunnen ons leven niet schragen... De enige schat die nooit opgaat is de schat in de hemel, een geestelijke schat, een geschenken goed... en die schat ligt nu in een kribbe, en die vreemde koning... roept om erkenning, vraagt ons om geloof, dat is vertrouwen, dat in zijn spoor het leven pas echt leven zal zijn... dat enkel als wij in zijn voetspoor gaan Gods koninkrijk zal komen. Van harte wens ik u toe:

een gezegend Kerstfeest en hoopvol Nieuwjaar.

Pastor H. Lucassen

Kerstvieringen op de Hartenberg

Op dinsdagmiddag en -avond 17 december wordt in de nieuwe kerkzaal op de Hartenberg de traditie van ruim 30 jaar voortgezet van de 'Reis naar Bethlehem'. Evenals voorgaande jaren willen we voor en met de cliënten van de Hartenberg met een gelegenheidskoor gaan zingen o.l.v. pastor Hans Lucassen. Als u, als jij, wilt meezingen wees van harte welkom om mee te doen. We repeteren op maandagavond 16 december om 19.00 uur in de kapel van de St. Antoniuskerk.

Graag opgave bij het parochiesecretariaat in Ede: 0318 610 692.

Hobby zoekt klanten

Wij hebben een mooie hobby. We maken Glas in Lood. Dat kunnen panelen zijn of ramen of nog iets anders. Het is steeds maatwerk en de wensen van de gebruiker staan voorop.

Wij maken vrijwel niets op voorraad maar gaan eerst met de klant praten en samen bekijken we hoe uw ideeën kunnen worden vormgegeven in een glas in lood product.

Toos Ettema maakt -indien gewenst- een ontwerp. Na uw goedkeuring gaan Hans van der Laan en Douwe Ettema glas inkopen en lood strekken. Zij gaan het ontwerp realiseren en op maat maken.

Misschien hebt u het glas in lood raam in de Franciscuszaal van het parochiecentrum wel gezien. Dat raam is door ons ontworpen en gemaakt.

Wij willen graag in contact komen met mensen die -misschien- wel een idee hebben voor een mooi stuk glas in lood. Want, als wij geen klanten hebben kunnen we onze hobby moeilijk uitoefenen.

En omdat het onze hobby is vallen de kosten wel mee.

Als u meer informatie wilt of een oriënterend gesprek, neem gerust contact met ons op. Want onze hobby kan een heel mooi product voor u opleveren. U kunt ons bereiken door te bellen met 06 22 83 33 91 / 06 55 90 06 46 of een mailbericht te sturen aan ettema.douwe@gmail.com of j.laan@upcmail.nl

Douwe Ettema en Hans van der Laan

Belangenbehartiging

WILT U WETEN WAT WIJ VOOR ELKAAR KRIJGEN?

Wat doen jullie nou allemaal als KBO-PCOB en wat hebben jullie zoal bereikt? Die vraag wordt ons weleens gesteld. Omdat het bijna te veel is om op te noemen, houden we een rapportage bij over wat we per maand voor senioren in Nederland doen en bereiken. U vindt het lijstje op www.kbo-pcob.nl/vereniging/kbo-pcob-belangenbehartiging

Blijf op de hoogte

Schrijf u nu in voor de gratis nieuwsbrief met belangrijk nieuws, informatie over de vereniging en onze acties in de belangenbehartiging: www.kbo-pcob.nl/nieuwsbrieven

KBO-Servicelijn voor KBO leden

KBO leden kunnen met vragen op het gebied van wonen, zorg, welzijn, gezondheid en juridische zaken bij een speciale telefoonnummers terecht. U wordt dan persoonlijk te woord gestaan door ons telefoonteam dat u van een passend antwoord voorziet. Soms is een doorverwijzing beter of meer passend.

KBO Servicetelefoon

030-340 06 55 (maandag t/m donderdag van 10.00 tot 13.00 uur)

KBO Juristentelefoon en Pensioentelefoon

030-340 06 55 (woensdag en donderdag van 13.00 tot 15.00 uur)

Rijbewijs 75-plussers tijdelijk verlengd

De tijdelijke verlenging van de geldigheid van het rijbewijs voor 75-plussers met maximaal één jaar, gaat per 1 december 2019 in. Dat heeft minister Cora van Nieuwenhuizen (Infrastructuur en Waterstaat) 13 november jl. in een brief aan de Tweede Kamer laten weten. U moet, vóór de verloopdatum van uw rijbewijs, een Gezondheidsverklaring hebben ingediend bij het CBR. Ook gelden nog een paar andere voorwaarden. U ontvangt daarna bericht van het CBR. Daarin staat of u wel of niet in de regeling valt. Als u uw verlopen rijbewijs mag blijven gebruiken gelden wel een paar extra regels. U kunt alleen in Nederland rijden, dus niet in het buitenland. U mag

niet met vrachtwagen of bus rijden en uw verlopen rijbewijs is niet geldig als legitimatiebewijs.

KBO-PCOB Hulppunt CBR

Dreigt u in de knel te komen omdat u naar het buitenland gaat of een vrachtwagen rijdt? Bent u tijdig gestart met de procedure en het insturen van uw gezondheidsverklaring? Dan kan KBO-PCOB u wellicht helpen door uw situatie onder de aandacht te brengen bij het CBR. Kijk op ons hulppunt (www.kbo-pcob.nl/hulppunt-lange-wachttijd-cbr/) hoe we u kunnen helpen.

Bron: KBO-PCOB.nu 13-11-2019

Laagstaande zon in de auto: zo word je niet verblind

De laagstaande zon kan in de auto behoorlijk vervelend zijn. Maar gelukkig kun je je op verschillende manieren wapenen tegen verblinding. We geven je vijf tips van de ANWB en rijinstructeur Lucas Kroes.

Zonnebril

Om te zorgen dat je altijd een zonnebril bij de hand hebt, kun je er het beste standaard een in de auto leggen. Volgens de ANWB kun je er het beste een met polariserende glazen gebruiken, omdat deze je ogen beter tegen reflecterend licht en schitteringen beschermen. Ook geldt: hoe meer contrast, hoe meer je ziet. Gebruik daarom oranjebruine glazen.

Altijd de lampen aan

Zet altijd je verlichting aan, ook bij felle zon. Niet om zelf beter te zien, maar omdat je dan veel beter zichtbaar bent voor tegemoet- en achteropkomend verkeer. Maar gebruik wel je dimlicht en nooit je groot licht.

Schone ramen

De combinatie van zon en smerige autoruiten kan je volledig verblinden. Zorg er daarom voor dat je ramen

altijd zo schoon mogelijk zijn. Reinig zowel de binnen- als buitenkant. Je kunt hiervoor gewoon water en een sopje gebruiken, maar vergeet dan niet om de ruiten met een schone doek droog te maken. En vul regelmatig je ruitenwisservloeistof bij, zodat je -indien nodig- ook tijdens het rijden je ruiten nog een keer schoon kunt maken.

Pas snelheid en rijstijl aan

Dat jij minder kunt zien door de zon, betekent ook dat andere weggebruikers minder kunnen zien. Wees je hiervan bewust. Pas daarom je snelheid en rijstijl aan. Rijd rustig en voorspelbaar, maak vooral geen onverwachte bewegingen en geeft altijd ruim op tijd richting aan. Op die manier kunnen jij en de andere weggebruikers ruim op tijd reageren.

Gebruik zonnekleppen

Die zonnekleppen in de auto zitten er niet voor niets; ze zijn ontzettend handig om jezelf te beschermen tegen de laagstaande zon. In sommige gevallen kun je ze verlengen, waardoor ze net wat effectiever worden, maar houd er wel rekening mee dat je nog goed vooruit moet kunnen kijken.

Bron: Plus online

Een overrijpe roetveeg Piet

Er was eens een opa in Delen
Die wou voor Sint Nicolaas spelen
Zijn vrouw wou dat niet
Ze zei: speel jij maar voor Piet
Want zo'n baardaap, die kan ik niet velen

En toen ging, die opa uit Delen
Dus toch maar voor Pieterman spelen
Hij smeerde zijn snoet
In met allemaal roet
En toen zag hij er uit om te stelen.

Theo Borggreve

Aanvulling op AOW

Veel ouderen onder bestaansminimum omdat ze aanvulling AOW niet krijgen

Tienduizenden ouderen leven onder het bestaansminimum omdat ze niet de financiële aanvulling krijgen waar ze recht op hebben. Dat concludeert de Algemene Rekenkamer na onderzoek 70.000 tot 90.000 huishoudens hebben recht op een aanvulling op hun oudedagsvoorziening omdat ze anders onder het bijstandsniveau terechtkomen. Maar ongeveer de helft van de mensen die voor deze zogenoemde AIO-uitkering, de Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen, in aanmerking komt, krijgt het niet. Het gaat naar schatting om 34.000 tot 51.000 huishoudens. Ze hebben om verschillende redenen niet genoeg geld om van te leven. Ouderen hebben bijvoorbeeld een tijd lang in het buitenland gewoond en daardoor geen volledige AOW-uitkering opgebouwd. Daaronder vallen ook migranten. Daarnaast kan een stel onder het minimum uitkomen als ze maar één AOW-uitkering krijgen, omdat de jongste partner er nog geen recht op heeft.

Privacywetgeving

Dat zoveel ouderen niet het geld krijgen waar ze recht op hebben, komt onder meer door beperkte informatie-uitwisseling, stelt de Rekenkamer. De Sociale Verzekeringsbank, die verantwoordelijk is voor de uitkering, kan gegevens over inkomen en vermogen bij het UWV en de Belastingdienst niet inzien. Dat mag niet volgens privacyregels. Maar de instantie heeft die gegevens wel nodig om ouderen die voor de aanvulling in aanmerking komen, op te sporen. "We adviseren de minister van Sociale Zaken om te kijken of dat toch mogelijk kan worden gemaakt", zegt Ewout Irrgang van de Algemene

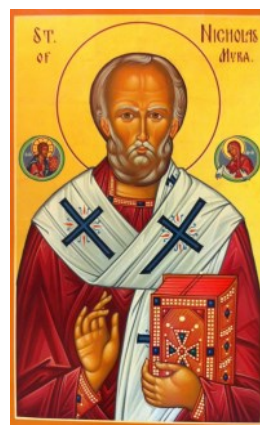
Rekenkamer. "Dat binnen de privacywetgeving de Sociale Verzekeringsbank toegang krijgt tot deze gegevens zodat we mensen gericht kunnen benaderen voor deze toeslag." Verder pleit de Rekenkamer voor een onderzoek naar de oorzaak waarom mensen geen gebruikmaken van deze regeling. Of de AIO-uitkering bij ouderen onbekend is of dat er bijvoorbeeld in het aanvraagproces dingen misgaan, is op dit moment niet duidelijk.

Laaggeletterd en financiële problemen

Ouderenbonden hebben wel vermoedens. ANBO denkt dat mensen die laaggeletterd of analfabeet zijn de vergoeding niet aanvragen omdat het voor hen te ingewikkeld is. "Het kan ook gaan om mensen die niet digitaal zijn", zegt Liane den Haan, directeur-bestuurder van ANBO. "Een derde mogelijkheid is dat een deel van de groep inkomen uit andere bronnen heeft, bijvoorbeeld omdat ze na hun pensioen doorwerken. Dan krijgen ze wel bericht van de SVB, maar hebben ze er toch geen recht op en vragen ze de aanvulling niet aan." Ouderen zijn daarnaast bang dat de aanvraag niet goed gaat en hun duur komt te staan, stelt ouderenbond KBO-PCOB. "Dit krijgen we terug van senioren die door eigen fout of die van de Belastingdienst een fors bedrag hebben moeten terugbetalen, waardoor ze financieel in de problemen zijn gekomen", zegt directeur Manon Vanderkaa. "En ten slotte speelt er trots en schaamte: 'ik heb het levenslang alleen kunnen bolwerken en wil nu niet mijn handje ophouden'." KBO-PCOB is geschrokken van de cijfers.

Bron: NOS Nieuws woensdag 13 november 2019

*De redactie wenst u allen
een zalig Kerstmis en een
gelukkig Nieuwjaar*

Sint Nicholas
uit Myra

Orthodox ook
bekend en
geëerd!

Welkom nieuwe leden

- Mevr. M. Broere-Kolwers
- Mevr. G. van der Poel
- Mevr. B. Helbling

NS-Keuzedagen blijven behouden dankzij inzet KBO-PCOB

De treinabonnementen van NS gaan vanaf volgend jaar veranderen. Dat heeft de NS op dinsdag 5 november bekendgemaakt. NS wil de korting tijdens de middagspits schrappen. Ook de Keuzedagen, waar veel senioren gebruik van maken, dreigden te verdwijnen. Maar dankzij inzet van KBO-PCOB blijven ze alsnog behouden. De NS neemt de maatregel om het groeiend aantal reizigers in de spits meer kans op een zitplaats te bieden. Bovendien vindt NS het geven van korting niet te rechtvaardigen voor de grootste groep reizigers in de middagspits die een dergelijke korting niet krijgt. Het besluit betekent onder meer dat 700 duizend mensen die nog steeds een NS-voordeelurenkaart (VDU) hebben vanaf 2021 hun korting van 40 procent in de middagspits kwijtraken. Ter compensatie wordt de prijs van de VDU-kaart enigszins verlaagd.

Keuzedagen blijven

De maatregel heeft dus ook gevolgen voor senioren met deze korting. KBO-PCOB betreurt het verdwijnen van de korting, omdat ook tijdens de Keuzedagen, die door veel senioren worden gebruikt, de korting niet meer geldig is in de middagspits. NS dreigde de Keuzedagen helemaal af te schaffen. Dat is dankzij de inspanningen van KBO-PCOB tegengehouden. Bovendien heeft NS

op ons aanraden besloten de Keuzedag het hele jaar geldig te maken en vervalt de verplichting om de Keuzedag iedere twee maanden op te maken. Daarmee wordt een wens van veel senioren ingewilligd. Daarnaast introduceert NS zogenoemde Flexdagen voor 65 plussers. Zonder een abonnement, zoals VDU, kunnen deze senioren, drie vrije reisdagen voor € 39 kopen. De consumentenorganisaties in het Landelijk overleg consumentenbelangen Openbaar Vervoer (Locov) hebben over de wijzigingen, op verzoek van NS, eerder een uitgebreid advies uitgebracht. De wijzigingen zijn onder andere gericht op stopzetting van kortingen tijdens de middagspits en overgang van abonnementen van Reizen op Saldo naar Reizen op Rekening.

Bron: KBO-PCOB.nu 05-11-2019

Contributie 2020

Tijdens de Algemene Ledenvergadering wordt de contributie vastgesteld.

In voorgaande jaren werd die vastgesteld voor het lopende jaar en u kreeg dan de contributienota in april.

In 2019 is de contributie al vastgesteld voor 2020.

In januari 2020 kunt u de contributienota verwachten. Het bedrag blijft hetzelfde als in 2019 namelijk € 23,50 voor alleengaanden en € 40,00 voor echtparen/samenwonenden.

Namens het Bestuur:

Annelies Tax
2^e penningmeester

Programma Alzheimer Trefpunt Ede

16 januari 2020: Thema: Indicatie(s), welke indicaties zijn er? Waarvoor zijn ze nodig? Hoe vraag je indicaties aan? Gastspreker: Mw. Tanja den Boer, Klantadviseur Opella

De zaal is open vanaf 19.00 uur. De toegang is gratis.

Het programma start om 19.30 uur en eindigt om 21.30 uur.

Plaats: Woon-, zorg en dienstencentrum Bethanië, Platteelhof 3, 6711 JK Ede

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Christine van den Berg, telefoon 06 55 07 07 03 of Remco Steen, telefoon 06 23 00 78 14 Website: www.alzheimer-nederland.nl
e-mail: alzheimer-vvg@xs4all.nl

alzheimer
nederland

Brief aan minister Koolmees: voorkom pensioenkorting!

KBO-PCOB en andere organisaties voor senioren en gepensioneerden stuurden een brandbrief naar minister Wouter Koolmees van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW).

Doel: het voorkomen van pensioenkorting.

Minister Koolmees heeft de Tweede Kamer toegezegd om te kijken of 'onnodige' kortingen op pensioenen kunnen worden voorkomen. Onduidelijk is wat precies onder 'onnodig' verstaan moet worden. In het pensioenakkoord gaat het dan om een dekkingsgraad van 100 procent en niet de huidige verplichte 104,5%.

Onrust

De dreigende korting op acht miljoen pensioenen gecombineerd met een dreigende verhoging van de pensioenpremie met tientallen procenten zorgt voor veel onrust onder werkenden en gepensioneerden. KBO-PCOB, KNVG (waaronder KBO-Brabant), NVOG (waaronder FASv), NOOM en ANBO vrezen dat het benodigde vertrouwen in en draagvlak voor het nieuwe stelsel onder druk komen te staan. Te meer daar de vermogens van de pensioenfondsen

op recordhoogten verkeren. De organisaties dringen er daarom op aan dat de minister zijn bevoegdheid aanwendt om in elk geval premies niet te verhogen en pensioenrechten niet te verlagen tot er heldere antwoorden komen op de indringende economische vragen die nu voorliggen.

Bron: KBO-PCOB.nu 04-11-2019

Koolmees: meeste pensioenkortingen gaan niet door

In 2020 hoeven de meeste pensioenfondsen niet te korten. Dat liet minister Wouter Koolmees van Sociale Zaken 19 november aan de Tweede Kamer weten. Manon Vanderkaa, directeur KBO-PCOB: "Goed dat de minister nu ingrijpt. Maar we zijn er nog niet".

Door de maatregel van Koolmees hoeven pensioenfondsen pas te korten als de dekkingsgraad onder de 90 procent zakt. Op dit moment ligt de dekkingsgraad van de grootste pensioenfondsen boven die grens. Dat betekent dat de fondsen ABP, PFZW, PME en PMT volgend jaar niet hoeven te korten. Datzelfde geldt voor de meeste andere fondsen.

Alles op alles voor een beter pensioen

KBO-PCOB heeft zich in de afgelopen maanden,

samen met vakcentrales en seniorenorganisaties, alles op alles gezet om kortingen en premieverhogingen in 2020 niet door te laten gaan. Manon Vanderkaa: "Dat zou funest zijn voor het vertrouwen in het pensioenstelsel en in het pensioenakkoord dat we nu aan het uitwerken zijn".

Einde niet-indexatie nodig

Tegelijkertijd is er nog veel werk aan de winkel om uiteindelijk tot een koopkrachtig pensioen -het doel uit het pensioenakkoord- te komen. Manon Vanderkaa: "Er is tien jaar niet geïndexeerd. Daar voelen gepensioneerden, en werkenden later, dagelijks in hun portemonnee, en daar moet snel verandering in komen".

Bron: KBO-PCOB.nu 19-11-2019

Bezoek zieken en eenzamen

Kent u situaties waarin het belangrijk is dat we aan een lid van onze KBO afdeling aandacht geven door middel van een bloemetje of iets dergelijks of haar of hem een bezoek brengen? Neemt u daarvoor contact op met de coördinator van de werkgroep Zorg en Welzijn Gerda Hiensch, tel. 0318 62 10 08 of 06 12 09 46 36.

KBO-PCOB wil meer aandacht voor passende zorg en stijgende zorgkosten voor senioren

De Tweede Kamer debatteerde op 29 oktober over de begroting van het ministerie van Volksgezondheid, Sport en Welzijn (VWS) voor 2020. KBO-PCOB stuurde de Kamerleden ter voorbereiding een brief om aandacht te vragen voor stijgende zorgkosten, passende zorg en vaccinaties.

Stijgende zorgkosten en toenemende armoede

Uit onderzoek blijkt dat de torenhoge kosten van langdurige zorg zwaar drukken op senioren. Zo kan de eigen bijdrage oplopen tot meer dan €1.000 per maand voor mensen met AOW en een klein aanvullend pensioen. Mensen hebben het financieel erg zwaar door de hoge eigen bijdrage. Daarnaast blijkt uit ander onderzoek van KBO-PCOB dat vier op de tien senioren hun armoede zien toenemen. 18% van de senioren heeft het afgelopen jaar wel eens van een bezoek aan de tandarts, de fysiotherapeut en de apotheek afgezien vanwege de kosten. Hierdoor verergeren de klachten. KBO-PCOB roept daarom het ministerie van VWS op om in samenwerking met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) én de senioren een onderzoek te laten instellen naar de financiële positie van senioren en mensen met een beperking of chronische aandoening. Daarnaast roept KBO-PCOB de minister op om nieuwe voorstellen te doen om de stapeling van zorg- en meerkosten aan te pakken.

Het signalement

Meer aandacht voor ouderen in het ziekenhuis

Het ziekenhuis is een belangrijke schakel in de keten van de zorg voor ouderen. Er is steeds meer mogelijk en daarbij lopen de wensen van de patiënten uiteen. Net als iedereen willen oudere patiënten de beste zorg die past bij wat er voor hen belangrijk is in de fase van hun leven. Om dat te kunnen bieden, is meer kennis nodig over de uitkomsten van behandelingen; zo kan men de zorg voor ouderen beter en passender maken. KBO-PCOB presenteerde eerder dit jaar met ZonMw het signalement 'Meer aandacht voor ouderen in het ziekenhuis' en vraagt nu de minister gehoor te geven aan de oproep om te investeren in het wetenschappelijk én praktisch onderbouwen van een passende aanpak voor senioren in het ziekenhuis.

Nieuwe gordelroosvaccinatie

Afgelopen juli heeft de Gezondheidsraad een positief advies gegeven over een nieuw vaccin tegen gordelroos, maar dat vaccin is nog niet beschikbaar in Nederland. KBO-PCOB maakt zich zorgen over de te verwachten voortgang en dringt daarom aan op een ambitieus tijdpad voor de introductie van de gordelroosvaccinatie.

Bron: KBO-PCOB.nu 29-10-2019

Elke 2^e woensdag van de maand om 14.00 uur wordt er door de parochie een ontmoetingsmiddag voor senioren georganiseerd. Deze vindt plaats in de Franciscuszaal van de Antoniuskerk, Stationsweg 112 te Ede. Indien vervoer een probleem voor u is, kunt u contact opnemen met het secretariaat van Katholiek Ede, tel. 0318 61 06 92.

Vergeet de stem van senioren niet bij bouwen van woningen

De Tweede Kamer debatteerde op maandag 11 november met minister voor Milieu en Wonen Stientje van Veldhoven tijdens het wetgevingsoverleg Wonen en Ruimte. Hierin vroeg KBO-PCOB opnieuw met klem aandacht voor de behoeften van senioren bij het bouwen van nieuwe woningen.

In vervolg op de reactie die KBO-PCOB gaf naar aanleiding van de behandeling van de begroting Binnenlandse Zaken 2020, verzoekt KBO-PCOB de Kamerleden opnieuw om zich sterk te maken voor het niet vergeten van senioren bij het bouwen van

nieuwe woningen. Het is van groot belang om tijdig te zorgen voor voldoende woningen waarin ouderen langer thuis kunnen blijven wonen.

Ook pleit KBO-PCOB opnieuw voor het laten aansluiten van senioren bij de Taskforce Wonen & Zorg. Voor wat betreft deze taskforce vindt KBO-PCOB het ongepast en niet van deze tijd dat hierin alleen plek is ingeruimd voor de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), Aedes, ActiZ en de ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en Binnenlandse Zaken (BZK) en *niet* voor senioren zelf.

Bron: KBO-PCOB.nu 08-11-2019

Laat senioren meedenken over langer thuis wonen

In de Tweede Kamer werd dinsdag 29 oktober de begroting van Binnenlandse Zaken besproken. In een brief aan de Kamerleden riep KBO-PCOB op om senioren te laten meedenken over woonaanbod en woningtoepassingen.

Langer thuis wonen staat hoog op de agenda van Binnenlandse Zaken. Het is dan wel van groot belang dat er voldoende en toekomstbestendige woningen voor senioren zijn. Op dit moment is het echter zo dat de huur van deze woningen voor veel senioren te hoog is. Daarnaast blijkt uit onderzoek van KBO-PCOB dat veel senioren wonen in een woning die niet geschikt is voor hun oude dag. In de begroting van Binnenlandse Zaken wordt weinig aandacht besteed aan een beter woonaanbod voor senioren en is er ook geen sprake van het stimuleren van de bouw van levensloopbestendige corporatiewoningen. KBO-PCOB roept de minister dan ook op om maatregelen te treffen zodat er voldoende passende woningen voor senioren komen.

Aansluiting senioren bij de Taskforce Wonen & Zorg Nederland vergrijst in een hoog tempo waardoor er veel 75-plussers bijkomen. Dit leidt tot prangende vraagstukken als eenzaamheid, een tekort aan zorgpersoneel en onvoldoende geschikte woningen.

De VNG, Aedes, ActiZ en de ministeries van VWS en BZK hebben onlangs de handen ineen geslagen in de Taskforce Wonen & Zorg om hiermee aan de slag te gaan. KBO-PCOB is blij dat de taskforce er is gekomen. Wel vindt KBO-PCOB het van groot belang dat senioren gaan aansluiten bij de Taskforce en vragen hier aandacht voor bij de minister.

Wisselend beleid bij gemeenten rondom woningaanpassingen

Om ervoor te zorgen dat senioren langer thuis kunnen blijven wonen, is het van belang dat zij makkelijk woningaanpassingen (zoals een traplift) kunnen aanvragen wanneer dat nodig blijkt te zijn. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de financiering en uitvoering van deze woningaanpassingen. In de praktijk blijkt echter dat dit proces per gemeente ontzettend kan verschillen in zowel de mate van financiering als de snelheid van uitvoering. In sommige gemeenten kan het aanvragen van woningaanpassingen een lang en problematisch proces zijn. Het van groot belang is dat senioren langer thuis kunnen blijven indien zij dat wensen. KBO-PCOB vraagt in haar brief aan de minister aandacht te schenken aan een goed en consistent beleid door alle gemeenten om de juiste woningaanpassingen te realiseren.

Bron: KBO-PCOB.nu 30-10-2019

De chocoladeletter

Wie zoet is krijgt letters

De oeroude Sinterklaas is weer in het land, en met hem zwarte Piet, pepernoten, schoen zetten bij de supermarkt en natuurlijk chocoladeletters. Maar waarom deelt de goedheiligman letters van chocola uit?

De traditie van de chocoladeletter begon in de middeleeuwen. Kinderen in kloosterscholen leerden namelijk met brooddeeg letters te maken, die ze mochten oppeuzelen zodra het ze was gelukt om een goede letter te kneden. Wat brooddeeg te maken heeft met chocoladeletters wordt duidelijk rond 1890. In die periode daalden de cacao prijzen door toenemende import zo sterk, dat de letters van brooddeeg werden vervangen door chocolade. Het snoepgoed werd zelfs zo populair, dat complete namen in chocoladeletters werden weggegeven. Het was maar goed dat korte namen als Jan, Wim en Piet in die tijd het meest voorkwamen!

Schoentje zetten voor Sinterklaas

Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd chocolade schaars, waardoor gezinnen in Nederland tijdelijk afscheid moesten nemen van het populaire snoepgoed. Verkade maakte nog wel letters, maar

moest hiervoor tijdelijk taaitaai gebruiken. Na de oorlog nam de welvaart snel weer toe, waardoor ook het Sinterklaasfeest veranderde. Werd het Sinterklaasfeest voorheen niet al te uitgebreid gevierd, nu was de Nederlanders niets meer te gek. Er werden schoentjes gezet en het oer-Hollandse sinterklaasfeest werd nu ook gecombineerd met het belonen van kinderen in de vorm van snoepgoed. Hier mochten de chocoladeletters natuurlijk niet ontbreken!

Weetjes

- * Het meest gebruikte lettertype voor de chocoladeletter is Egyptienne
- * In de jaren 50 werd de J nog het meest verkocht
- * Naar schatting worden er jaarlijks 25 miljoen chocoladeletters geproduceerd. 60 - 70% daarvan is melkchocolade.
- * De ribbeltjes op de letter zijn niet decoratief, maar zorgen ervoor dat de letter beter uit de vorm komt in de fabriek.

Mary-Ann Borggreve

Veilig fietsen op latere leeftijd

Veel senioren durven niet meer te fietsen of voelen zich niet meer zo zeker op de fiets, bijvoorbeeld omdat ze bang zijn hun evenwicht te verliezen. Maar met deze tips kun je langer veilig fietsen.

Nog geen e-bike?

De komst van de e-bike heeft het voor veel mensen mogelijk gemaakt om langer door te trappen. Het fietst gemakkelijker door de trapondersteuning en sommige modellen hebben een ideale lage instap. Maar let wel op de hogere snelheid die je hiermee kunt halen. En wil je er een kopen, test dan verschillende modellen en kies het model dat het beste bij jou past.

Gebruik je medicijnen? Controleer of je mag fietsen

Sommige medicijnen hebben invloed op de rijvaardigheid, bijvoorbeeld omdat ze slaperigheid of duizeligheid veroorzaken. Als je een nieuw medicijn krijgt, dan moet je arts of apotheker je hierover informeren. Maar je kunt het ook terugvinden in de bijsluiter of aan een waarschuwing op de verpakking.

Helm

In Nederland kennen we geen helmplicht. Toch is veelvuldig uit onderzoek gebleken dat een helm bij veel ongevallen ernstig letsel kan voorkomen. Ook het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat raadt het gebruik van de fietshelm aan, met name bij gebruikers van een e-bike.

Draag je een bril?

Leesbril, varifocus, tv-bril: elke bril is anders en niet elk exemplaar is even geschikt om mee te fietsen. Informeer daarom bij je opticien of je met jouw bril veilig de weg op kunt.

Twee of drie wielen?

Een driewieler is niets om je voor te schamen. Integendeel zelfs: als je moeite hebt met je evenwicht, houdt een fiets met twee wielen voor of achter je altijd veilig in balans. Houd alleen wel rekening met de extra breedte!

Zien en gezien worden

Goed zicht is essentieel, zowel voor je eigen veiligheid als die van anderen. Zorg daarom voor goed werkende verlichting, maar ook voor kleding met lichte of opvallende kleuren en eventueel reflecterende strepen. Tip: maak regelmatig je lampen en reflectoren schoon.

Spiegeltje, spiegeltje... aan het stuur

Als je moeite hebt met achterom kijken of daardoor snel je evenwicht verliest, kan een spiegel op het stuur uitkomst bieden. Vooral aan de linkerkant is dat handig, want dan hoeft je niet meer over je schouder te kijken. Maar een tweede spiegel aan de rechterkant zorgt ervoor dat je net wat meer zicht naar achteren hebt. Laat je goed adviseren over de spiegel die bij jou past en de juiste plaatsing hiervan.

Eén been

Je kunt jezelf trainen om beter je evenwicht te bewaren. Bijvoorbeeld door 's ochtends en 's avonds tijdens het tandenpoetsen even op één been te gaan staan. Wissel links en rechts af; op die manier train je elke dag om beter je evenwicht te bewaren.

Antislip pedalen

Er bestaan speciale pedalen die de kans op het wegslijpen van je voeten kleiner maken. Maar wat voor pedalen je ook gebruikt, pas bij voorkeur ook je schoenen aan: met rubberen zolen glijden je voeten veel minder snel van de pedalen dan met leren zolen.

Verdeel bagage over je fiets

Probeer om zo weinig mogelijk grote en zware spullen mee te nemen op de fiets, zoals boodschappentassen. Doe je dit toch, verdeel de bagage dan zo goed mogelijk over de fiets, bijvoorbeeld door twee fietstassen te gebruiken.

Fiets opnieuw (laten) afstellen

Het kan geen kwaad om je fiets opnieuw af te stellen of dit te laten doen. Bijvoorbeeld door het zadel lager te zetten om op- en afstappen gemakkelijker te maken. Je kunt dan sneller reageren op onverwachte situaties omdat je met je voeten beter bij de grond kunt. En door je stuur in de juiste positie te zetten, kun je eenvoudiger een rechtere fietshouding aannemen.

Zet de ondersteuning uit

Zeker als je een e-bike hebt met een rotatiesensor, dan is het veiliger om de ondersteuning pas in te schakelen als je goed en wel op het zadel zit. Op die manier voorkom je dat je fiets er tijdens het lopen naast de fiets opeens door de ondersteuning vandoor gaat.

Oversteken? Afstappen!

Als je een straat moet oversteken, kun je het beste even afstappen. Zeker als je moeite hebt met achterom kijken. Kijk rustig beide kanten op en steek dan pas de straat over, lopend of fietsend.

Bron: Plus online

Fietsters die bij spoedeisende hulp belanden weer gestegen

Steeds meer fietsers belanden met ernstig letsel bij de spoedeisende hulp, blijkt uit onderzoek van expertisecentrum VeiligheidNL. Vooral oudere fietsers zijn betrokken bij ongelukken, maar ook veel jongeren komen bij de eerste hulp terecht.

In 2018 belandden in totaal 46.800 fietsers op de spoedeisende hulp. Dat is een stijging van 31% ten opzichte van 2009.

VeiligheidNL verwacht dat het aantal de komende jaren blijft stijgen als gevolg van de vergrijzing.

Oudere fietsers lopen namelijk op elk fietstype relatief ernstig letsel op. Van de slachtoffers was meer dan 40% 55 jaar of ouder.

Een ongeval op een elektrische fiets levert gemiddeld ernstiger letsel op dan een ongeluk met een 'gewone' fiets. Dit betekent echter niet dat elektrische fietsen gemiddeld genomen gevaarlijker

zijn; ouderen fietsen namelijk vaker en verder met een elektrische fiets.

Nog nooit zo veel verkeersslachtoffers als in 2018

VeiligheidNL heeft in zijn analyse ook naar het totale aantal verkeersslachtoffers gekeken. In 2018 zijn naar schatting 123.000 verkeersslachtoffers behandeld, van wie ongeveer de helft ernstig letsel heeft opgelopen. Nog nooit was het aantal verkeersslachtoffers zo hoog. Volgens het expertisecentrum is dit te verklaren door de forse stijging van het aantal fietsers dat betrokken was bij ongelukken.

Het expertisecentrum noemt preventieve oplossingen als het verbeteren van de fietsinfrastructuur en informatiecampagnes als oplossing voor het groeiende probleem.

Bron: Nu.nl

O & O lezing over Market Garden

Ontmoetingsmiddag voor senioren

Op elke 2^e woensdag van de maand om 14.00 uur wordt er door de parochie een ontmoetingsmiddag voor senioren georganiseerd. Deze vindt plaats in het nieuwe parochiecentrum van de Antoniuskerk, Stationsweg 112 te Ede. Indien vervoer een probleem voor u is, kunt u contact opnemen met het secretariaat van Katholiek Ede, tel. 0318 61 06 92.

Ophaal service

Voor KBO-leden die slecht ter been zijn en moeilijk met het openbaar vervoer of met de regiotaxi kunnen reizen, proberen we op de derde woensdag van de maand vervoer te regelen om naar de KBO-middag te komen. Leden die van deze regeling gebruik willen maken, moeten dit wel tijdig doorgeven aan de coördinator Gerda Hiensch. Melden moet uiterlijk de vrijdag vóór de activiteit. De kosten zijn € 2 per persoon. U wordt met de auto opgehaald en na afloop weer thuisgebracht. De gegevens van Gerda Hiensch vindt u terug bij de Colofon, blz 2.

Rick Brink wordt “minister van Gehandicaptenzaken”

De Hardenberger Rick Brink is 17 juni jl. uitgeroepen als minister van Gehandicaptenzaken. Het idee om zo'n 'minister' te hebben komt van KRO-NCRV. Nederlands televisiepresentatrice Lucille Werner heeft hier veel energie in gestopt. Dhr. Brink zit in Hardenberg al enkele jaren in de raad als vertegenwoordiger van het CDA. Daarnaast heeft hij een baan bij een salarisbureau. Met zijn 33 jaar is hij een actieve kerel die ook nog nevenfuncties uitoefent. Zijn taak als 'activist' die minister Hugo de Jonge van VWS scherp moet houden. Niet alleen minister de Jonge, maar ook andere bestuurders moeten beseffen dat mensen met een beperking niet thuis of in een instelling moeten zitten. Het is beter dat zo veel mogelijk zouden moeten deelnemen in de samenleving. Brink is dus iemand met ervaringsdeskundigheid. Over zijn politieke gevoel kunnen we vaststellen dat hij het in Hardenberg goed doet. Hij ijvert voor een inclusieve maatschappij.

Wat houdt een inclusieve samenleving in?

De inclusieve samenleving is een samenleving waarin iedereen mee kan doen. Meedoen moet op alle terreinen tot uiting komen. Het gaat dan om werk, vrije tijd of hobby's en zelfs internet. Elk mens heeft het recht om aan alles mee te kunnen doen en daarvoor zal de maatschappij voor sommigen aanpassingen moeten verzorgen.

Wat heeft het met ons te maken?

Laten we eerlijk zijn, de groep mensen met een beperking heeft veel raakvlakken met ouderen. Wij

staan bij hetzelfde loket voor aanpassingen, sommigen van ons zijn afhankelijk van toeslagen en eenzaamheid komt vaker voor. Wat te denken van lichamelijke kwetsbaarheid?

Wat ouderen kunnen betekenen

Ouderen die tijd hebben kunnen gehandicapten helpen door samen praten, elkaar helpen met dingen die een van de twee wel kan, gezelligheid bieden, boodschappen doen en ga zo maar door. Wist je trouwens dat als een blinde bij de stoeprand staat en met zijn wit-rode stok naar de overkant wijst dat je die als weggebruiker voorrang dient te verlenen, ook als er geen zebra is?

Erik Erkelens

**BESPREEK
HET SAMEN**

Een groot ego en nederigheid
verdragen elkaar niet.

Selectie uit het oecumenisch programma Bespreek 't Samen

Zondag **15 december** 19.30 uur Noorderkerk 'Festival of Lessons and Carols'. Door ds. Caroline Oosterveen. Torenkamerkoor uit Wageningen.

Dinsdag **7 januari** 19.30 uur START repetitie 'The armed Man' van Jenkins. Beatrixkerk. Een stuk omdat Ede in 2020 75 jaar is bevrijd.

Woensdag **8 januari** 20.00 uur Taborkerk. Door ds. Jan A. Keij Soren Kierkegaard: 'Bestemming van de mens'

Maandag **13 januari** 20.00 uur. Franciscuszaal. Marinus v.d. Berg 'Vragen rond het levenseinde'.

Donderdag **23 januari** 20.00 uur Beatrixkerk. Dhr. F. Meijboom 'Dieren, denken en duurzaamheid'

Vrijdag **31 januari** 20.00 uur Taborkerk. Gert Jan v.d. Pol & COV Sursum Corda: 'Requiem for the living?'

Toos Ettema

De meeste items van Bespreek 't Samen zijn kosteloos. Nog veel meer te doen bij Bespreek 't Samen: meer lezen? Kijk op www.bespreekhetsamen-ede.nl

Overstappen naar een andere energie aanbieder

Laat je nooit verleiden door energiebedrijven die een overstap per telefoon aanbieden en enorm aandringen. Normaal ben je vriendelijk en beleefd, maar maak een uitzondering, oefen het voor de spiegel en zeg: 'Nee, nee, nee! En hier wil ik het bij laten!' En verbreek de verbinding. Stap alleen over op eigen initiatief na een goede voorbereiding. De overstap per telefoon is vaak niet eens gunstig. Ook aanbiedingen om te ruilen van provider: nooit op in gaan als het hún idee is. Wie overstapt van energieleverancier kan mogelijk enkele honderden euro's per jaar besparen. Zoek eerst de afrekening. Hoeveel kilowattuur (kWh) en

hoeveel m² gas verbruik je per jaar?

Tot wanneer loopt je contract? Vul deze cijfers in op een vergelijkingssite, bijvoorbeeld www.gaslicht.com of de Consumentenbond. De goedkoopste opties zijn misschien nieuwe bedrijven die er niet zo goed voorstaan. Kijk wat er is te besparen door over te stappen naar een bedrijf waarvan je de naam kent. Kies een contract voor 1 jaar. Of bel je eigen leverancier en zeg dat je overweegt over te stappen, dan krijg je soms ook al korting. Heb je een contract bij een leverancier, dan is er een opzegtermijn van 30 dagen en een boete als het een vast contract is. **Controleer dat eerst!**

Bron: Plus online

 Gratis cadeau t.w.v. €350,-	 € 100,- korting	 € 150,- korting	 € 150,- bol.com kaart	 € 250,- korting
---	--	--	--	--

KBO-PCOB voordeel

Wie wil nu niet eens iets tegen een goede prijs kopen? U heeft tenslotte het lidmaatschap van KBO al betaald, dus mag het ook iets opleveren.

Collectief stroom inkopen? Dat kan.
Een cadeautip bekijken? Staat op de website.
Led lampen aanschaffen? Niets lijkt te gek.

Profiteer dus van uw lidmaatschap en bezoek de website: www.kbo-pcob-voordeel.nl

Vrijwilligersavond

De vrijwilligersavond werd traditioneel gehouden in De Bosroos. Na de opening door Adri Koch kwam Arie van Alphen aan het woord om alle vrijwilligers, ook de niet-aanwezigen, te danken voor hun inzet. Het geserveerde buffet was van goede kwaliteit en ook weer door enkele lieverds uitgeserveerd.

Onze afdeling draait tenslotte volledig op vrijwilligers. Als die er niet waren, dan was er geen enkele activiteit, slechts het KBO-PCOB magazine, en zelfs dat voor een hogere prijs, want vrijwilligers doen ook de bezorging.

Dus nogmaals hier in onze KBO Nieuwsbrief

Hulde aan alle vrijwilligers!

Mocht u ook vrijwilliger willen worden, stap dan naar een bestuurslid en zoek samen uit wat u leuk vindt of waar u goed in bent en er is vast wel iets te regelen. U krijgt er uiteraard het nodige voor terug: voldoening, meer sociale contacten, (levens) ervaring en makkelijke toegang tot de kennis van anderen, en soms een gezellig etentje.

Erik

Lopend buffet

hapjes

drankjes

Bijeenkomst over parochiereis naar Israël

Verslag bijeenkomst op 16 oktober van parochiereis naar Israël

Guido Dieteren (spreker) en George Bakker (klankbeelden).

Trudy van Schoonhoven opent de bijeenkomst met een hartelijk welkom aan de ongeveer 45 aanwezigen en in het bijzonder aan Guido Dieteren en George Bakker. Daarna vervolgt zij de opening met het gedicht 'Vrede' van Toon Hermans (zie hieronder).

Hierna geeft zij het woord aan Guido die daarna met onder meer landkaarten uit de periode van het Oude Testament en van 1948 (na de stichting van de staat Israël), een zeer boeiend 'college' geeft over de eeuwenlange geschiedenis van het Joodse volk en de geografische ligging van Israël in de zogenoemde 'Vruchtbare Sikkil of Vruchtbare Halvemaan' in het Midden-Oosten.

Dit omvat een gebied welke (delen van) het huidige Egypte, Israël, Palestina, Jordanië, Koeweit, Libanon, Syrië, Irak, Iran en Turkije omvat en ligt in het Tweestromenland van de Eufraat en Tigris, Jordaan en de Nijl.

In de voordracht van Guido komen hierna vele hoogte- en dieptepunten van het Joodse volk ter sprake zoals het ontstaan van de stad Jeruzalem. Rond 1000 vóór Christus veroverde de Bijbelse koning David de kleine nederzetting genaamd Jebus op de lokale bevolking, de Jebusieten. Hij noemde deze nederzetting Jeruzalem en maakte deze tot hoofdstad van zijn koninkrijk Israël en liet hier bovendien de 'Ark des Verbonds' onderbrengen, de heilige kist waarin de twee stenen tafelen met de Tien Geboden werden bewaard.

Onder Davids opvolger Salomo maakte Jeruzalem een bloeiperiode door. De eerste Tempel werd gebouwd op een plateau en de stad groeide uit tot een politiek en commercieel centrum en een belangrijk pelgrimsoord. In het Heilige der Heiligen van de tempel mocht alleen de Hogepriester komen en dat slechts eenmaal per jaar. De Hogepriester had daarbij dan wel een touw aan zijn enkel. Niemand verder mocht namelijk deze ruimte betreden en in het geval hij onwel zou worden kon men hem er dan uittrekken (een soort reddingsboei dus!). De tempel werd 2 maal verwoest, eerst rond 586 v. Chr. door de Babylonische koning Nebukadnezar II. De gehele inventaris werd meegenomen naar zijn rijk.

Na de vernietiging van deze eerste Tempel van Jeruzalem door de Babyloniërs vertrok een deel van de joodse bevolking van Juda naar Egypte. Het grootste deel ging in ballingschap naar Babylon. De tempel werd herbouwd maar opnieuw verwoest in 70 na Chr. door de Romeinen.

Zij vonden Palestina een zeer lastig deel van het Romeinse Rijk. Behalve de stad Jeruzalem werd er in heel Palestina ontzettend veel verwoest door de Romeinen. De huidige Klaagmuur is het enig overgebleven restant van de tempel. Het jaar 70 is voor de Joden dan ook een kantelpunt en zij kwamen hierna bijna allemaal terecht in de diaspora. Dit duurde

tot 14 mei 1948.

Op deze datum proclameerde David Ben Goerion, de nieuwe Israëlische premier, in het overvolle Tel Aviv Museum de onafhankelijkheid van de Joodse staat Israël. De aanwezige Joodse leiders stonden op en zongen spontaan *Hatikva (De Hoop)*, het Israëlische volkslied. Het Britse mandaat over Palestina, dat 28 jaar eerder door de Volkenbond was toegekend, was beëindigd. Israël had weer een eigen staat na een eeuwenlange diaspora en de verschrikkingen van de Holocaust.

Heel veel bewoners van Palestina (de Palestijnen) vluchtten door het uitbreken van de Arabisch-Israëlische oorlog. Velen wonen nu al tientallen jaren in vluchtelingenkampen. In feite is dit conflict/deze oorlog tot op de dag van vandaag nog steeds latent aanwezig en met enige regelmaat komt dit weer tot een uitbarsting. Een oplossing is helaas in de verste verte niet in zicht, ondanks het akkoord van Oslo van 13 september 1993. Belangrijke struikelblokken zijn onder meer:

- de Palestijnen in de vluchtelingenkampen.
- de Palestijnse gebieden liggen niet aaneengesloten.
- de status van Jeruzalem (zowel Joden, Palestijnen als Moslims claimen Jeruzalem).
- de vele gestichte Joodse kolonies in de Palestijnse gebieden.
- water, één van de zes kernpunten van het vredesproces in het Midden-Oosten.

Verbeteringen in de verdeling van water en watervoorzieningen van de Palestijnen zouden een grote rol kunnen spelen in het bredere vredesproces.

Na de pauze presenteert George Bakker een mooie serie beelden over de parochiereis naar Israël in 2000.

Hierna sluit Trudy de bijeenkomst met een dankwoord aan Guido en George voor hun prachtige en ook leerzame presentatie, overhandigt beiden een presentje en wenst alle aanwezigen een goede thuiskomst.

Bertus Damman

Vrede

Vrede is een kind dat glimlacht als je ernaar kijkt, een weiland waar de jonge veulens grazen, 's avonds samen fijn naar huis toe fietsen op de dijk, het hinkelhok, de hoepel, bellen blazen.

Vrede is geen groene tafel maar een stille kracht, geen systeem, geen plan dat wordt berekend of bedacht.

Vrede is een opa die verliefd met oma danst, vrede is de gloed die in vertrouwde ogen glanst, vrede is een oud verhaal dat met een ster begint, een stal, een houten kribbe... en een kind.

Toon Hermans

Hiernaast foto's van de bijeenkomst →

Samen uit eten en Leeskring

In de maand december wordt geen "Samen uit eten" en "KBO-leeskring" georganiseerd. Op vrijdag 17 januari 2020 om 18.00 uur "Samen uit eten" bij het Pannenkoekenboerderij Kernhem, Kernhemseweg 3, 6718 ZB Ede. Reserveren bij Marja Ankoné. De planning voor "KBO-leeskring" in januari 2020 is nog niet bekend. Zodra er afspraken zijn gemaakt voor de eerstvolgende leeskring zal dat worden geplaatst op Facebook en de website van KBO Ede-Bennekom. Heb je interesse om aan te sluiten bij "Samen uit eten" en/of "KBO-leeskring", neem

contact op met Marja Ankoné. Het zal heel fijn en gezellig zijn als er meer leden aanwezig zullen zijn bij beide activiteiten. Marja Ankoné is te bereiken op tel. 0318 62 00 31.

Marja Ankoné

Eenzaamheid

De redactie kreeg een tijd terug als idee voor het laatste nummer van dit jaar het thema EENZAAMHEID aangereikt. Een lastig onderwerp. Je leest in tijdschriften en kranten geregeld over eenzaamheid. Er bestaat zelfs een week tegen eenzaamheid.

Is alleen zijn eenzaamheid? Nee, dat hoeft helemaal niet. Juist in een volle kerk, te midden van een volle markt met veel mensen kun je je eenzaam voelen. Eenzaamheid gaat om een gevoel. Je voelt je niet verbonden met de mensen om je heen. Je mist mensen met wie je gevoelens kunt delen. Je hebt het gevoel nergens bij te horen en er niet toe te doen.

Er worden allerlei dingen georganiseerd, zoals een koffietafel in de supermarkt, een breiclub, een maaltijd in het buurthuis. Maar... je moet je huis uit, naar buiten. Dit kan veel angst oproepen bij een aantal mensen. Die eerste stap zetten is erg moeilijk en kan ook nog belemmerd worden door het ontbreken van een behoorlijk inkomen. De koffie in het buurthuis is meestal niet duur, echter een euro kan je maar eenmaal uitgeven.

Eenzaamheid is echt niet alleen bij ouderen een probleem. Veel jonge mensen voelen zich eenzaam. Mijn dochter heeft tijdens haar studie samen met

een medestudent een onderzoek gedaan naar eenzaamheid onder geadopteerde jongeren. Jongeren, die hier zijn opgegroeid, een vriendenkring hebben. Zij vragen zich bijvoorbeeld af, waar bepaalde karaktertrekken vandaan komen. Dat is iets wat zij moeilijk met anderen kunnen delen.

De televisie heeft het onderwerp eenzaamheid ontdekt. In oktober bij omroep MAX een hele avond over eenzaamheid. **In het programma "Proef eenzaamheid" laat de EO iemand die midden in de maatschappij staat een week lang eenzaam zijn om te ervaren hoe het is.**

Mij trof het dat een jonge vrouw 's-middags van 13.00-17.00 uur naar bed ging om te slapen. Eenzaamheid is niet makkelijk te herkennen. Ben je te weten gekomen dat iemand eenzaam is, maak eens een praatje en dat niet één keer, maar geregeld.

Tot slot: "De Luisterlijn" is een telefoonlijn die 24 uur per dag bereikbaar is voor mensen die behoefte hebben aan een vertrouwelijk gesprek. **Het nummer is: 0900 07 67.**

Mary-Ann Borggreve

Kerstmis is voor en uit liefde

Kerstmis is voor liefde. Het is voor vreugde, om te geven en delen, voor gelach, voor hereniging met familie en vrienden, voor klatergoud en mooi ingepakte pakjes. Maar Kerstmis is vooral uit liefde. Ik had dit niet geloofd totdat een kleine engelachtige leerling met brede onschuldige ogen en zachte roze wangen me een wonderbaarlijk cadeau gaf met Kerstmis.

Matthijs was een 10-jarige wees die bij zijn tante woonde, een bittere vrouw van middelbare leeftijd die erg geïrriteerd was door de zorg voor de zoon van haar overleden zus. Ze faalde er nooit in om de jonge Matthijs eraan te herinneren, als zij niet vrijgevig was geweest, zou hij een zwerver zijn, dakloos. Toch was hij, met alle schelden en kilte thuis, een lief en zacht kind.

Ik had Matthijs helemaal niet opgemerkt totdat hij elke dag na de les bleef (met het risico de woede van zijn tante op te wekken, leerde ik later dus) om me te helpen het lokaal op te ruimen. We deden dit rustig en in harmonie, niet veel sprekend, maar genietend van de rust van dat uur van de dag. Als er gesproken werd, vertelde Matthijs meestal over zijn moeder. Hoewel hij vrij jong was toen ze stierf, herinnerde hij zich een vriendelijke, zachte, liefhebbende vrouw die veel tijd met hem doorbracht.

Maar toen Kerstmis naderde, bleef Matthijs niet elke dag meer na op school. Ik keek uit naar zijn komst en toen de dagen voorbijgingen en hij zich het lokaal uit haastte, stopte ik hem op een middag en vroeg hem waarom hij me niet langer met opruimen hielp. Ik vertelde hem hoe ik hem had gemist en zijn grote bruine ogen lichtten gretig op toen hij antwoordde: 'Heb je me echt gemist?'

Ik legde uit hoe hij mijn beste helper was geweest. 'Ik heb een verrassing voor je gemaakt.', fluisterde hij vertrouwelijk 'Het is voor Kerstmis.' Hij werd er

zelf verlegen van en stormde het lokaal uit. Daarna is hij niet meer gebleven na de les.

Eindelijk kwam de laatste schooldag voor Kerstmis. Matthijs sloop laat in de middag langzaam het lokaal in met zijn handen verborgen achter zijn rug. 'Ik heb een cadeau voor je,' zei hij verlegen toen ik opkeek 'ik hoop dat je het leuk vind.' Hij stak zijn handen uit en daar lag in zijn kleine handpalmen een klein houten kistje.

'Het is mooi, Matthijs. Zit er iets in?' Ik vroeg hem om de deksel te openen om naar binnen te kijken. 'Oh, je kunt niet zien wat erin zit,' antwoordde hij, 'en je kunt het niet aanraken, of proeven of voelen, maar moeder zei altijd dat je je altijd goed voelt, warm op koude nachten en veilig als je helemaal alleen bent.'

Ik staarde in de lege doos. 'Wat is het, Matthijs' vroeg ik zachtjes, 'ik ben er erg nieuwsgierig naar!'

'Het is liefde,' fluisterde hij zacht, 'en moeder zei altijd dat het het beste is als je het weggeeft.' Hij draaide zich om en verliet stiltejes de klas.

Dus nu bewaar ik een klein doosje, gemaakt van stukjes ruw hout, op de piano in mijn woonkamer en glimlach als vrienden belangstellend vragen wat er toch in zit. Dan leg ik hen uit dat er liefde in zit.

Ja, Kerstmis is voor vrolijkheid, gezelligheid, gezang en voor goede en wonderlijke geschenken. Maar vooral, **Kerstmis is uit liefde.**

Schrijver onbekend

Op bezoek bij ... Pia Boersma

Even door de miezerige regen lopen en ik sta voor de deur bij Pia. Als ze open doet staat er een verzorgde vrouw voor me en dat terwijl de afspraak pas een half uur van te voren was gemaakt. Eenmaal binnen krijg ik een gastvrij onthaal. Ik mag zitten waar ik wil en er is veel keus. Tijdens het kennismaken hoor ik haar af en toe zoeken naar woorden, maar zo vreemd is dat niet.

Pia is geboren in Fai della Paganella, Noord Italië en dat ligt niet ver van het meer van Molveno, een plaats die ook toeristen trekt, 's zomers voor het meer en 's winters omdat er vlakbij een mooi skigebied ligt. Het natuurpark Adamello Brenta is er

ook niet ver vandaan of de grotere stad Trento. Ze werkte in de horeca niet ver van huis en daar hebben Pia en haar, toen nog toekomstige, man elkaar ook ontmoet. Dat was in een hotel bij Molveno. Hij werkte ook in de horeca en kon vanuit Nederland in diverse hotels terecht.

Hoe kwam je in Ede

Nadat het echtpaar Boersma had gewoond in een aantal hotels in noord Italië kozen Pia en haar man Keimpe er voor om rond 1970 naar Nederland te komen. Toen de kinderen iets groter werden is de keus gemaakt, want scholing is van waarde.

(Vervolg op pagina 19)

Dagje uit met de trein naar Delft

Hoi, nog een gratis reisdag en redelijk weer. Eind oktober stapten we in de trein naar Delft. Apart station hebben ze daar. Het is een groot gebouw wat je ziet, maar alle sporen zijn ondergronds. Het grote voordeel is dat je niet staat weg te tochten. Nadeel zijn al die trappen. We hadden een voucher bij ons voor een tochtje door de grachten. Daar zijn we mee gestart. Hierna naar de Nieuwe Kerk en de Oude kerk. Dat was duiken in de vaderlandse geschiedenis. Het ontstaan van deze Nieuwe kerk is bijzonder. Bedelaar Symon zit op de markt en er valt een fel schijnsel op zijn gezicht. Hij ziet in een visioen de omtrekken van een gouden kerk met Maria, gezeten op een troon. Zijn stadgenoot Jan Col is hier getuige van. Deze krijgt later ook visioenen en dringt bij het stadsbestuur aan op de bouw van een kerk op de markt. In 1361 komt er een houten "noodkerk". Inmiddels is het hout door steen vervangen. In deze kerk ligt Willem van Oranje begraven. Er is een groot praalgraf te bewonderen. Op allerlei computerschermen wordt informatie getoond over de Koninklijke familie. Bijna alle Oranjes zijn in de crypte van deze kerk bijgezet. Daarna de markt overgestoken naar de Oude kerk. Op het plein stond een koets, waarmee een rijtoer door de binnenstad gemaakt kon worden. Een wens van mij kwam uit. Een keer romantisch met zo'n koetsje rondrijden. Toen de Oude Kerk in, een heel licht gebouw van binnen, met mooi gebrandschilderde ramen. Overigens heeft de Nieuwe kerk ook prachtige ramen. In de Oude Kerk was een onderdeel te zien van de bijzondere tentoonstelling "Gewoon bijzonder". Wat

is gewoon bijzonder? Dit is een manifestatie van eigentijdse kunst over het alledaagse, opgesteld op verschillende locaties. In de Oude Kerk is een huis van 7 meter hoog te zien. Natuurlijk geen gewoon huis. Dit is het "Narrow House" van de kunstenaar Erwin Wurm. Hij heeft zijn jeugd in Oostenrijk als zeer benauwd ervaren. In dit huis is alles heel smal gemaakt tot aan de WC toe. Het is heel vervreemdend.

Overigens besef je pas hoe enorm groot zo'n kerk is als je bij zo'n object van 7 meter hoog staat, dat met gemak in de kerk past. Na dit bezoek aan de Oude kerk gingen we terug naar Lunteren. We hadden weer voldoende meegemaakt. De tentoonstelling is nog te zien tot 16 februari 2020.

Mary-Ann Borggreve

Vervolg Op bezoek bij...

Eerst hebben ze gewoond aan de Nieuwe Maanderbuurtweg en sinds 1976 in de wijk Klaphek. Het wonen in haar huidige, recent gerenoveerde huis bevalt. Ze ontvangt hier regelmatig logeers.

Hoe ben je bij de KBO gekomen?

"Dat was een snelle keuze," zei ze "Keimpe overleed en dan sta je er ineens alleen voor. Ik kon zeker wat extra hulp gebruiken, zoals bij de belastingaangifte, en ik wilde graag mensen ontmoeten. Dat bood de KBO toen ook al. Dat moet ongeveer 2002 geweest zijn." Omdat Pia regelmatig in Zoetermeer is kan ze af en toe niet bij KBO activiteiten aanwezig zijn.

Het is leuk om te zien dat er in de familie Boersma creatieve mensen zijn. Het naambordje naast de deur is zelf gemaakt van keramiek. In de kamer staat een prachtig ei, zeker 50 cm hoog dat ook zelf

gemaakt is door haar zoon Francesco. Dit ei is azuur blauw tot groen, een moeilijk te omschrijven kleur.

Erik Erkelens

Fai della Paganella, Dolomieten

Agenda KBO en PCOB

Op de bijeenkomst van KBO Ede-Bennekom en PCOB-Ede, Bennekom en Lunteren zijn de leden van beide seniorenverenigingen van harte welkom. Bij activiteiten met een beperkte capaciteit hebben leden van de eigen afdeling voorrang.

KBO Programma december 2019 t/m januari 2020

- Woensdag **18 december**: kerstviering en Kerstlunch in de kleine kerkzaal van "De Schuilplaats"
- Woensdag **15 januari** 2020: Nieuwjaarsreceptie in de zaal van het appartementencomplex "De Bosroos", hoek rotonde Proosdijweg/Veenderweg. Ingang aan de Rozenlaan. Aanvang 14.00 uur
- Vrijdag **17 januari** 2020 om 18.00 uur: "Samen uit eten" bij het Pannenkoeken & Partyboerderij Kernhem (zie ook bij rubriek berichten van O&O) Neem voor meer informatie over "Samen uit eten" en de "Leeskring" contact op met Marja Ankoné, tel. 0318 62 00 31.

De bijeenkomsten vinden plaats in de zaal van het appartementencomplex "De Bosroos", hoek rotonde Proosdijweg/Veenderweg. Ingang aan de Rozenlaan. Aanvang 14.00 uur.

PCOB Ede Programma december t/m januari 2020

- Maandag **16 december**: Kerstviering met ds. Wijnand Sonnenberg.

De bijeenkomsten van de PCOB beginnen om 14.30 uur en duren tot uiterlijk 16.45 uur, De locatie is Ons Huis, Kerkelijk Centrum bij de Taborkerk, Hovystraat 2, 6713 PZ in Ede. Vanaf 14.00 uur staan koffie en thee klaar.

PCOB Bennekom Programma februari 2020

- Donderdag 6 februari: Ledenbijeenkomst
Locatie voor de activiteiten: Gemeentecentrum De Brink. Brinkstraat 39 in Bennekom

PCOB Lunteren Programma januari 2020

- Maandagmiddag 27 januari: presentatie over "Namibië, een leegland vol moois" door Martin Idema. Neem voor meer informatie contact op met de secretaris dhr. Arie Neeleman, 0318 48 63 45
Het hele jaar door kunnen alle Lunterse senioren op dinsdagmorgen van 10.00 tot 12.00 uur terecht in de 'Muldersschuur', Roskammersteeg 5 Lunteren, voor een gezellig praatje, een spelletje of zomaar een ontmoeting met een dorpsgenoot onder het genot van een kopje koffie of thee. Inloopkosten €1 per persoon. Initiatiefnemers hiervan zijn de 'Stichting de Vluchtheuvel' en de PCOB Lunteren.

KBO
Afdeling Ede - Bennekom

Op www.kbo-edebennekom.nl kunt u onze activiteiten ook vinden.